

Handreiking voldoen voorwaarden governance juli 2015

Handreiking van Actiz, VGN en GGZ Nederland om te voldoen aan de voorwaarden die CZ zorgkantoor stelt in het kader van de inkoop procedure 2016.

De navolgende tekstvoorstellen voor de statuten en reglementen zijn in overleg met Dirkzwager advocaten & notarissen tot stand gekomen. CZ zorgkantoor heeft laten weten, dat het statuten dan wel reglement(en) die zo nodig zijn aangepast conform deze handreiking, niet op die punten zal afkeuren bij de zorginkoop 2016.

Voor de beoordeling van de statuten en reglementen van afzonderlijke zorgaanbieders en de concrete toepassing van deze standaardbepalingen in individuele gevallen kunt u rechtstreeks contact opnemen met prof. mr. L.G.H.J. Houwen en mr. K. Mous; tel: 024-381 31 28; mail: houwen@dirkzwager.nl en mous@dirkzwager.nl. Uiteraard kunt u daarvoor ook zelf een notaris benaderen.

Ook de NVTZ kan haar leden op dit punt van advies dienen.

Handreiking

In de tweede nota van wijzigingen d.d. 2 juli 2015 heeft CZ zorgkantoor – na overleg met de betrokken koepelorganisaties – nader toegelicht welke eisen CZ zorgkantoor in het kader van de Zorginkoopprocedure 2016 stelt aan de statuten en reglementen van zorgaanbieders.

Statuten

In de statuten van zorgaanbieders moeten volgens CZ zorgkantoor in ieder geval de navolgende drie onderwerpen geregeld zijn:

- de toekenning van het recht van enquête aan ten minste één partij die de belangen van de patiënten of cliënten van de zorginstelling vertegenwoordigt (art. 2.2 lid 3 Zorgbrede Governancecode (ZGC 2010));
- de instelling en instandhouding van een meervoudig samengesteld toezichthoudend orgaan, waarvan bestaan en samenstelling kenbaar zijn uit de inschrijving in het handelsregister; en
- een regeling van de benoeming, ontslag en schorsing van de leden van de raad van toezicht regelt, waaronder zowel de procedure, inclusief de vereiste meerderheid van stemmen, die gevolgd dient te worden als de gronden waarop schorsing en ontslag plaats kunnen vinden (artikel 4.2, met name lid 9 ZGC 2010).

Met uitzondering van de schorsingsgronden voor de leden van de raad van toezicht waarover enige discussie bestaat, zijn deze onderwerpen doorgaans al geregeld in actuele en professionele statuten van zorgaanbieders. Indien u de schorsingsgronden voor de raad van toezicht nog niet in uw statuten verankerd heeft, kunt u de navolgende bepaling in de statuten opnemen om tegemoet te komen aan de eisen van CZ zorgkantoor in het Zorginkoopdocument 2016:

- schorsingsgronden raad van toezicht (artikel 4.2 lid 9 ZGC 2010):

“De raad van toezicht kan een lid schorsen indien het betreffende lid in zodanige mate tekort schiet in de uitoefening van zijn taak dat een tijdelijke ontheffing uit zijn functie noodzakelijk is in het belang van de zorgaanbieder en de daarmee verbonden instelling(en). De schorsing vervalt van rechtswege indien de raad van toezicht niet binnen één maand na de schorsing overgaat tot ontslag op één van de gronden genoemd in dit artikel. Een besluit tot schorsing kan alleen worden genomen met een meerderheid van ten minste twee/derde van de geldig uitgebrachte stemmen van de leden van de raad van toezicht. Het desbetreffende lid neemt bij de besluitvorming geen deel aan de stemming en wordt evenmin meegerekend bij het vaststellen van het vereiste quorum.”

Reglementen Raad van Bestuur en Raad van Toezicht

CZ zorgkantoor heeft daarnaast zes onderwerpen uit de Zorgbrede Governancecode 2010 aangewezen waar zorgaanbieder aantoonbaar uitvoering aan moeten geven. Deze onderwerpen kunnen in de statuten worden geregeld, maar zorgaanbieders mogen deze onderwerpen ook in de reglementen van de raad van toezicht en/of raad van bestuur regelen, met een verwijzing op hun website. Afwijkingen worden alleen in uitzonderingsgevallen met een beroep op het “pas toe of leg uit” beginsel van de Zorgbrede Governancecode 2010 toegestaan.

Voor de onderwerpen die in ieder geval geregeld moeten worden in de reglementen voor de raad van toezicht en/of raad van bestuur van de zorgaanbieder kunnen de navolgende bepalingen worden gehanteerd om tegemoet te komen aan de voorwaarden van het Zorginkoopdocument 2016:

- *beleid voor de dialoog met de belanghebbenden (artikel 2.2 ZGC 2010):*

“De raad van bestuur bepaalt het beleid voor de dialoog met de (organisaties van) belanghebbenden van de zorgaanbieder en de daarmee verbonden instelling(en) en stelt in dat kader, met goedkeuring van de raad van toezicht, vast wie de belanghebbenden zijn en wanneer en op welke wijze vorm en inhoud wordt gegeven aan informatieverschaffing door onder andere het Jaardocument maatschappelijke verantwoording, overleg en raadpleging van de belanghebbenden.”

- *beperking benoembaarheid voormalige toezichthouder in raad van bestuur (artikel 3.2 lid 3 ZGC 2010):*

“Lid van de raad van bestuur van de zorgaanbieder kunnen niet zijn personen die lid zijn of in de voorafgaande periode van drie jaar lid zijn geweest van de raad van toezicht van de zorgaanbieder.”

- *nevenfuncties bestuurders (artikel 3.3 lid 3 ZGC 2010):*

“Het is een lid van de raad van bestuur niet toegestaan om zonder toestemming van de raad van toezicht een betaalde of onbetaalde nevenfunctie te aanvaarden of te continueren als deze nevenfunctie, al dan niet in samenhang met andere betaalde of onbetaalde nevenfuncties, een meer dan minimale werkbelasting kan opleveren of anderszins strijdig kan zijn met de belangen van de zorgaanbieder en de daarmee verbonden instellingen.”

- *geen (opties op) aandelen als beloning leden raad van toezicht (artikel 4.3 lid 3 ZGC 2010):*

“Aan de leden van de raad van toezicht worden geen aandelen en/of rechten op aandelen in de zorgaanbieder bij wijze van honorering toegekend.

- *geen bestuurstaken leden raad van toezicht (artikel 4.4 lid 3 ZGC 2010):*

“Leden van de raad van toezicht verrichten nimmer taken die door de wet, statuten of reglementen aan de raad van bestuur zijn opgedragen.”

- *beperking benoembaarheid voormalige bestuurder in raad van toezicht (artikel 4.4 lid 5):*

“Lid van de raad van toezicht kan in ieder geval niet zijn een persoon die als bestuurder of in een andere functie in dienst is respectievelijk in een periode van drie jaar voorafgaand aan de benoeming als bestuurder of in een andere functie in dienst is geweest van de zorgaanbieder ofwel anders dan op basis van een arbeidsovereenkomst regelmatig in of ten behoeve van de zorgaanbieder betaalde diensten verricht of heeft verricht.”

Procedure en besluitvorming

Zorgaanbieders die de door CZ zorgkantoor geadresseerde onderwerpen nog niet op deze of vergelijkbare wijze hebben geregeld in hun statuten en/of reglementen zullen dat volgens het Zorginkoopdocument 2016 alsnog ten tijde van de inschrijving en dus ten laatste op de dag van sluiting van de inschrijving in hun statuten (voor wat betreft de eerste drie onderwerpen, namelijk:

enquêterecht, meervoudig toezichthoudend orgaan en benoeming, schorsing en ontslag toezichthouders) respectievelijk in hun reglementen voor de raad van toezicht en/of raad van bestuur (voor wat betreft overige zes onderwerpen van de ZGC 2010) moeten implementeren. Via hun website dienen zorgaanbieders deze reglementen herkenbaar te publiceren met een verwijzing naar de webpagina waar het verslag over de toepassing van de regeling is te vinden.

Voor wijziging van de statuten en/of reglementen van een zorgaanbieder zal de interne besluitvormingsprocedure met de eventuele goedkeurings- en adviestrajecten en de daarvoor geldende (wettelijke, statutaire, reglementaire en/of contractuele) procedurevoorschriften en formaliteiten van iedere zorgaanbieder nauwgezet moeten worden gevolgd. Daarbij zal de verwerking van de door CZ zorgkantoor vereiste bepalingen inhoudelijk goed moeten worden afgestemd met de overige statutaire voorschriften en de bepalingen in de reglementen voor de raden van bestuur en toezicht. De formele bevoegdheid tot wijziging van de statuten van een stichting berust doorgaans op grond van de statuten bij de raad van toezicht (op voorstel van of na overleg met de raad van bestuur) of bij de raad van bestuur na verkregen goedkeuring van de raad van toezicht respectievelijk bij de algemene vergadering van aandeelhouders (na goedkeuring door de raad van commissarissen) bij een kapitaalvennootschap. Nadat het besluitvormingstraject op de juiste wijze is doorlopen, zal de daadwerkelijke wijziging van de statuten bij notariële akte plaats moeten vinden.

Het wijzigen van reglementen is eenvoudiger in die zin dat notariële tussenkomst niet nodig is. Ook hier zal steeds in de bestaande statuten en reglementen van de zorgaanbieder na moeten worden gegaan op welke wijze de reglementen kunnen worden gewijzigd. In het algemeen zal het reglement voor de raad van bestuur gewijzigd kunnen worden door een besluit van de raad van bestuur met voorafgaande goedkeuring van de raad van toezicht, óf door een besluit van de raad van toezicht op basis van een voorstel van de raad van bestuur. Het reglement van de raad van toezicht zal normaliter door een besluit van de raad van toezicht zelf gewijzigd kunnen worden.